

Bijlage 1

Scenario's en impact op draagkracht.

	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3
AMV	1 locatie - 24 tot 30 plekken (NIDOS) + 1 extra locatie AMV (Nidos) + 3 à 4 woningcorporaties + meerdere locaties AMV (Nidos) + AMV COA (structureel)		
CNO	Opvang conform regionale taakstelling (43 plekken)	+ (crisis)noodopvang COA ook voor AMV (max. 80 plekken)	+ meebewegen vraag kortdurende CNO in sporthallen
Oekraïne (gemeentelijk en particulier)	Opvang 750-800 plekken + Verduurzaming huidige plekken (extra locatie- 800 plekken) + meebewegen met vraag		
KR +SH *	Vestigen permanente ROL – 400-600 plekken		
KR +SH	Ontwikkeling tijdelijke ROL (Meeuwenlaan) – 300 plekken		
Asiel	Spreidingswet (uitwerking nog onbekend)		
Statushouders	Huisvesten statushouders conform taakstelling **		

* KR+SH = kansrijke asielzoeker en statushouders.

** Taakstelling statushouders voor 2023 is: 1e helft: 157, 2e helft 202 personen.

De opvang in de ROL telt niet mee voor de taakstelling.

Duiding impact op draagkracht in de stad

- Huisvesting

Het aantal mogelijke locatie en/of kavels waarop opvang voor vluchtelingen gerealiseerd kan worden is beperkt, of van tijdelijke aard. Voor het huisvesten van statushouders zijn afspraken met de corporaties gemaakt. Door de hogere taakstelling voor het huisvesten van statushouders (dit jaar totaal 359 personen en de komende jaren even hoog zo niet hoger i.v.m de verwachte asielinstroom) en het afnemen van de woningbouwproductie is dit een uitdaging. Er wordt naar andere oplossingen gekeken om deze taakstelling te realiseren, bijvoorbeeld de pilot kamerbewoning. Maar mogelijk zijn er meer plekken nodig voor een tussenvoorziening t.b.v. statushouders dan was beoogd (25 plekken).

Scenario	1	2	3
Locaties voor opvang	✓	!	✗
Woningen voor statushouders	✗	✗	✗

- **Onderwijs**

Het onderwijs aan nieuwkomers en statushouder staat onder druk. Dit jaar zijn er nog 40 plekken beschikbaar in de internationale schakelklas (ISK) binnen de bestaande huisvesting. Als er structureel meer vraag naar ISK is, dan moet het aantal plekken uitgebreid worden en is er aanvullende huisvesting nodig. Er is momenteel een groot tekort aan NT2-expertise, ondanks de verruiming van de eisen een NT2-leerkrachten. Bij het opvangen van alleenstaande minderjarige vluchtelingen ontstaan wachtlijsten voor ISK/VO. Voor deze kinderen/jongeren geldt de leerplichtwet. Niet naar school kunnen zorgt voor demotivatie en rondhangen.

Voor het basisonderwijs aan de kinderen in de tijdelijke regionale opvang Meeuwenlaan is het personeel en de locatie geregeld. Er is jaarlijks minimaal € 250.000, - nodig omdat de nieuwkomersbekostiging vanuit het Rijk niet toereikend is.

Er zijn nu wachtlijsten voor het taalonderwijs aan volwassenen. Taalonderwijs wordt vooral gegeven aan statushouders na de inburgering.

Leerplicht/RMC komt onder druk met name als er veel kinderen in Zwolle opgevangen worden. Zij hebben allemaal leerplicht. De kans bestaat dat jongeren het onderwijs vroegtijdig verlaten of veel verzuim laten zien. Met uitbreiden van de formatie bij Leerplicht/RMC kan hierop ingegrepen worden.

Scenario	1	2	3
Nieuwkomersvoorzieningen PO en VO / ISK	!	✗	✗
Regulier onderwijs PO met expertise NT2	✓	!	✗
Taalonderwijs volwassen	!	✗	✗
Leerplicht	!	✗	✗

- **Zorg**

Er is in Zwolle al lange tijd een huisartsentekort, alle huisartsenpraktijken hebben een patiëntenstop waardoor nieuwe Zwollenaren zich niet in kunnen schrijven. Dit is vooral een probleem voor statushouders. Momenteel wordt door team IPA en Stichting voor Elkaar Zwolle geprobeerd om bij gezondheidsklachten juiste medische zorg te krijgen. Dat lukt vaker niet dan wel. Als er geen sprake is van acute noodzorg, wordt er veelal geen zorg verleend.

Voor de opvang die door het COA wordt verzorgd, regelt het COA de GZA (gezondheidszorg asielzoekers). Deze GZA-arts verwijst als het nodig is door naar de GGZ of het SWT voor lichte jeugdzorg of WMO-ondersteuning.

Zolang het om lichte jeugdzorgvragen /- ondersteuning gaat kan dit via het SWT opgepakt worden. Voor de zwaardere, specialistische jeugdzorg zijn wachtlijsten. Bij de WMO zijn wachtlijsten, onder andere voor huishoudelijke hulp. Daarnaast is het door gebrek aan arbeidskrachten een hele opgave om passende cultuur sensitieve zorg te verlenen. Inzet hiervan zorgt voor het voorkomen van zwaardere ondersteuning.

Voor de GGZ is er een korte wachtlijst als het gaat om lichte ondersteuning voor de geestelijke gezondheid. Voor de gespecialiseerde GGZ, zoals psychiatrie is de wachtlijst lang. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door een gesprek aan gespecialiseerd artsen en ondersteunend personeel. Het uitblijven van passende geestelijke gezondheidszorg betekent dat de kans op verslaving, relatieproblemen, schulden of dakloosheid stijgt. Als dit het geval is neemt de vraag naar gemeentelijke ondersteuning vanuit de sociale basis, WMO en jeugdzorg toe.

Scenario	1	2	3
Huisartsenzorg			
Jeugdzorg			
GZA			
GGZ			
WMO			

- **Werk en participatie**

De ondersteuning en begeleiding vanuit de sociale basis (vrijwilligerswerk en sociaal cultureel werk) staat onder druk. Het gaat om het bieden van sociale contacten, een zinvolle dagbesteding (liefst via werk), vitaal en gezond zijn, inkomensondersteuning en gelijke kansen. Statushouders zijn nieuwe Zwollenaren en moeten daarom gebruik maken van het aanbod in de sociale basis (er worden geen aparte zaken georganiseerd). Om de sociale basis voor hen, en voor Oekraïense vluchtelingen en mogelijk ook andere vluchtelingen op dezelfde manier toegankelijk te hebben als voor andere inwoners, is fors meer inzet nodig. Dit is nog niet doorvertaald in subsidies en opdrachten. Partijen in de stad geven aan het vinden van gekwalificeerd personeel lastig is.

Het team IPA dat statushouders in Zwolle begeleidt om hun plek in de Zwolse samenleving te vinden, staat onder druk. Dit staat in direct verband met de tekorten aan personeel op andere domeinen. Zo wordt er door het huisartsentekort een beroep gedaan op de regievoerder om passende medische zorg te vinden. Er is een structureel tekort aan participatie-aanbod en de keten die deze doelgroepen cultuursensitief begeleidt. Omdat Zwolle geen doelgroepenbeleid hanteert wordt (weliswaar onbedoeld) soms onvoldoende rekening gehouden met de behoeften waardoor de regievoerder de statushouder niet kan uitplaatsen en de statushouder thuis komt te zitten. Daarnaast is er momenteel een vertraging in de start van werktrajecten bij TIEM, waardoor mensen inactief worden. Ook het tekort aan taaldocenten zorgt voor een vertraging in het inburgeringstraject.

Tot slot zijn de mogelijkheden voor kinderopvang voor statushouders beperkt. Dit komt door het wegvallen van financiële compensatie voor de eigen bijdrage en het aanbod van plekken.

Scenario	1	2	3
Vrijwilligerswerk			
Sociaal cultureel werk			

Inburgering via team IPA	!	✗	✗
--------------------------	---	---	---

- **Gemeentelijk organisatie**

De opvang van vluchtelingen heeft ook haar effect op de gemeentelijke organisatie. Zowel in de uitvoering en bemensen van de locaties waar Oekraïense vluchtelingen worden opgevangen, als de crisisnoodopvang. Dit is aan de gemeenten om vorm te geven. Ook voor de locatie zoals de tijdelijke ROL aan de Meeuwenlaan wordt een beroep gedaan op verschillende medewerkers van de gemeente Zwolle, denk aan projectmanagement, wijkbeheer, vergunningen en de afdeling maatschappelijke ondersteuning. Bij een toename van het aantal vluchtelingen dat Zwolle opvangt, is er ook meer personeel in de organisatie nodig. Bijvoorbeeld bij team Leerplicht/ RMC als er in Zwolle veel alleenstaande minderjarige asielzoekers worden opgevangen. Bij inwonerszaken om de mensen die op de tijdelijke ROL Meeuwenlaan komen wonen in te schrijven en de verhuizingen/ gezinsherenigingen in de BRP te verwerken. Of bij team IPA als de taakstelling voor de huisvesting statushouders toeneemt. De bestaande capaciteit op een aantal afdelingen is niet voldoende bij scenario 2 of 3.

Scenario	1	2	3
Bemensing locaties	✓	✓	!
Beleid en uitvoering	!	!	✗

Conclusie

Naast het vinden van voldoende geschikte locaties voor de opvang van vluchtelingen in om mensen in ieder geval van bed, bad en brood te kunnen voorzien, is er ook vanuit het sociaal domein inzet nodig. Daar ligt vaak een wettelijke taak onder (bijvoorbeeld zorgen voor onderwijs). In de verschillende scenario's neemt de vraag naar ondersteuning toe, los van de autonome groei van de stad. Afhankelijk van de scenariokeuze en de doelgroepen die wordt opgevangen kan een verdiepende verkenning worden gedaan naar de impact op de voorzieningen, partners in de stad en de gemeentelijke organisatie. Op een aantal gebieden kan de gemeente door het beschikbaar stellen van extra geld of menskracht de druk op gevraagde inzet verlichten (denk aan extra inzet SWT of leerplicht), op een aantal vlakken hebben we die invloed niet direct (bijvoorbeeld patiëntenstop of voldoende gekwalificeerd personeel in de GGZ).